

ØYESARKOIDOSE

Midt-Telemark Synssenter, Bøsenteret

Referanse: Kanski, Jack J (2003) Clinical Ophthalmology, 5th edition. Butterworth Heinemann.

OPTIKER
Midt-Telemark Synssenter
ØYELEGE

Sarkoidose er en sykdom som kan ramme mange deler av kroppen, deriblant øynene. I 25-30% av tilfellene vil også øyet bli involvert. Noen ganger vil man kunne se tegn på sykdommen på øyet flere år før det kan oppdages andre steder på kroppen. Selv om optikeren eller øyelegen kan se det med sine instrumenter, er det ikke alltid at man vil merke det selv.

De mest vanlige øyetilstander man kan få i forbindelse med sarkoidose er:

- Anterior uveitt: betennelse på regnbuehinnen og nærliggende vev i fremre del av øyet. Deles i to grupper:
  - Akutt anterior uveitt: involverer mest mennesker med akutt sarkoidose. Symptomer kan være lysømfintlighet, smerte, rødhet på øynene, nedsatt syn og rennende øyne. Vanlig behandling er steroider i øyedråpeform, og øyedråper som utvider pupillen for å forhindre varig skade på øyet.
  - Kronisk granulomatøs anterior uveitt: involverer mest eldre mennesker med kronisk lungesarkoidose. Personen kan være symptomfri, men kan også oppleve mild rødhet og ubehag på øynene. Langvarig eller kraftig uveitt av denne typen kan føre til katarakt/grå stær (uklar øyelinse), glaukom/grønn stær (skade på synsnerven) skade på hornhinnen eller redusert skarpsyn.
- Posterior uveitt: betennelse i bakre del av øyet. Denne tilstanden kan involvere netthinnens blodårer og vev, og også blodårene som forsyner resten av det bakre øyet. Ved posterior uveitt har man økt risiko for at sentralnervesystemet blir involvert, deriblant synsnerven. Steroider blir brukt som behandling. Ved nydannelse av blodårer

på netthinnen kan laserbehandling brukes for å forhindre lekkasje og redusert syn.

- Konjunktivitt: betennelse på hinnen som omgir øyet. Symptomer kan være rennende øyne, følelse av sand/grus på øynene, lysømfintlighet, svie og irritasjon på øynene. Ved undersøkelse kan man også se granulomer (små betennescelleklumper) på innsiden av øyelokket.

Mer uvanlige øyetilstander man kan få er:

- Keratokonjunktivitis sicca (KCS): Tørre øyne grunnet betennelse/forstørret på kjertelen som produserer tårer. De mest vanlige symptomene vil være svie, grusfølelse og irritasjon på øynene. Tørre øyne kan videre føre til blant annet konjunktivitt og keratitt (betennelse på hornhinnen). Ved KCS vil man være avhengig av kunstig tårevæske for å opprettholde fuktigheten på øyet.
- Intermediat uveitt: betennelse i midtre del av øyet. Symptom kan være synsforstyrrelser i form av "flytere" i synsfeltet.
- Granulomer på netthinnen, nydannelse av blodårer på netthinnen og på synsnerven, og ødem (hevelse) på synsnerven. Disse tilstandene opptrer sjeldent.

Fordi en del av disse øyetilstandene kan gi varig skade på synet, er det viktig at du som har sarkoidose sjekker øynene dine regelmessig. På den måten kan en eventuell øyesarkoidose oppdages tidlig, og risikoen for sen-skade vil bli redusert.

Kari Line Langkaas,
Autorisert optiker MSc clinical optom.

Midt-Telemark Synssenter, Bøsenteret, 3800 BØ
Tlf 35953090